

George És Peter Serebrenik

Ezen a képen a két fiam látható. Elöl ül George, a kisebbik fiam, itt olyan hat éves lehet. Mögötte ül a nagyobbik fiam, Péter, ő nyolc éves lehet. A kép Bécsben készült, 1954-ben. Miután megszületett a kisebbik fiam, nagyon komplikált volt az életünk. A kisebbik fiammal nagy problémám volt, borzasztó erős volt a fogínye, és fel kellett vágni. Meg borzasztó körülmények voltak a kórházban is, ahol született. Olyan piszkos kórház volt, hogy borzalom. Az orvosok meg úgy otthagyták az ágyon. Ekcémát kapott a fejétől a talpáig. És olyan hasmenése volt, hogy borzalom. S akkor elvittem őt a Grossmann főorvoshoz, aki már nyugdíjban volt, ő volt a főorvos akkor a Bródyban, úgyhogy engemet fogadott. Azt mondta, nem lehet a gyereken másképp segíteni, csak ha egy szoptatós dadát fogadunk. Nekem minden hónapban le kellett mennem Gyönkre, hogy a föld saját kezelésben legyen. Megbeszéltem két családdal, hogy rendezik a földet. Az egyik család nagyon jó

barátunk volt, ők mentették meg a házunkat. A másik család sváb volt, nagyon rendes emberek, ki akarták őket telepíteni, és ők nem akartak elmenni, és egy írást adtam nekik, hogy ne telepítsék őket ki. Kiköltöztek a birtokra, s ők dolgozták meg a földet. De nekem minden hónapban le kellett jönnöm egy-két napra. Ők vállalták, hogy szoptatják a gyereket. Ez egy borzalmas dolog volt, otthagyni a gyereket idegenre, a szoptatós dadára. Aztán a földünket elvették, s a házat eladtam. Akkor nagyon jó helyzet volt Csehszlovákiában, jobb, mint Magyarországon, s a férjem elhatározta, hogy elmegyünk, és én beleegyeztem. Egy vagonnal átmentünk Pozsonyba, és ott betettek egy szállodába. A gyerek még nem evett, csak szopott, és spirituszfőzőm volt, s a bájos férjem kiment a barátait keresni. Mondtam, hogy hozzon egy gyerekkocsit, hogy ki tudja menni, az egy borzalom volt ott bent lenni mindig két pici gyerekkel egy szobában. Ő persze majd egy napig nem jött. Hát iszonyú volt. Aztán elmentem a gyerekekkel Bécsbe. A férjemet közben letartóztatták hamis váddal ott, Pozsonyban, valami olyat találtak ki, hogy lisztet lopott, és értékesítette. Amikor megtudták, hogy zsidó, rögtön mondták neki, menjen el, bújjon el pár napig, mert a zsidókra minden ilyesmit ráfognak. Azt mondta a férjem, ő nem csinált semmit, miért bújjon el. Ami lisztje volt, azt mind a hitközségnek adta. Mikor a bíróhoz került az ügye, a bíró fölnevezett -- egy kassai bíró volt --, és azt mondta, maga mit csinál itt? Persze fölmentette, de a gazdasági rendőrség felülbírálta ezt, és betette őt egy munkatáborba. Mikor megtudtam, hogy ott van, akkor átmentem feketén két csempésszel és egy gumicsónakkal Bécsből érte. A gyerekek addig egy gyereketthonban voltak, s volt nekem két ismerősöm, akiket megkértem, hogy vigyázzanak a gyerekekre, látogassák őket. A férjemet el tudtam hozni, de mindenünk odaveszett, amit a férjemnek kellett volna hoznia. Mikor az idősebbik fiam meglátta az apját, zokogott, négy éves volt 1950-ben, és azt hiszem, azt mondta: hol voltál, apa, olyan sokáig? Ott voltunk Bécsben, egy menekülttáborban hét évig. Én magyar voltam, a férjem csehszlovák. Nem volt túl sok esélyünk, hogy tovább tudunk menni. Aztán a férjem találkozott egy barátjával, aki kinn lakott a városban, milliomos volt a sógora Amerikában, és nagyon hálás volt a férjemnek, mert megmentette az édesanyját, még a háború alatt. A pontos történetre már nem emlékszem. Azt mondta, hogyha ő kimegy Amerikába, akkor fog nekünk papírt küldeni. Úgy is történt. A repülőutunkon egy baleset történt, egy első világháborús géppel voltunk, és Shannon (Írország) fölött elkezdett folyni az olaj, és visszamentünk a repülőtérre. Ott voltunk három napig, míg javították a gépet. Mi voltunk az egyedüli zsidók, csupa ukrán volt a gépen.